

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра хімії середовища та хімічної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методична діяльність учителя

Освітня програма Середня освіта (Природничі науки)

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «31» серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методична діяльність учителя
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Викладач (-і)	кандидат хімічних наук Мідак Лілія Ярославівна
Контактний телефон викладача	0663486128
E-mail викладача	lilia.midak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Семестровий
Обсяг дисципліни	3 кредити
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	щотижня
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Методична діяльність учителя» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін за освітнім рівнем «магістр», що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки студентів за освітньою програмою «Середня освіта (Природничі науки)» на другому році навчання. Вона забезпечує формування у студентів компетенцій майбутніх учителів з теорії та практики організації професійно-педагогічної діяльності в ЗЗСО на засадах професійно-особистісного, методичного та морально-етичного становлення фахівця в умовах інноваційного освітнього простору.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: полягає у формуванні компетенцій майбутніх учителів з теорії та практики організації професійно-педагогічної діяльності в ЗЗСО на засадах професійно-особистісного, методичного та морально-етичного становлення фахівця в умовах інноваційного освітнього простору.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомити з базовими теоретичними поняттями курсу, систематизувати зміст основних категорій; • вчити розробляти навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в ЗЗСО, апробувати навчальну літературу, методичні розробки тощо; • розвивати у майбутніх педагогів уявлення про педагогічну діяльність у школі як цілеспрямоване рефлексивне керівництво діяльністю учнів, усвідомлення себе суб'єктом цієї діяльності; • формувати у студентів гуманну позицію у розумінні мети й завдань власної педагогічної практичної діяльності; • опанувати механізми використання особистісного потенціалу для вирішення педагогічних завдань навчання і виховання; • вчити оволодівати елементами педагогічної техніки керування собою і взаємодією; • усвідомлювати засоби і напрями професійного самовдосконалення; • розвивати у майбутніх педагогів здатність до аналітичного осмислення педагогічної дійсності, навчання їх творчим підходам до визначення педагогічних дій у нестандартних ситуаціях, уміння приймати найбільш вдалі рішення у відповідності до педагогічних закономірностей та принципів навчання і виховання; • сприяти розвитку морально-етичних категорій: обов'язку, відповідальності і честі як основам професійно-особистісного становлення педагога; • сприяти підвищенню рівня готовності до професійної діяльності в умовах залучення дітей з особливими освітніми потребами до інклюзивного навчання учнів в ЗЗСО. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сутність, структуру й основні тенденції професійно-педагогічної діяльності; • особливості організації методичної роботи в ЗЗСО; • особливості ведення шкільної документації; 	

- етапи та особливості професійного зростання;
- морально-етичні категорії професійно-особистісного становлення молодого педагога.

вміти:

- обґрунтовувати власну позицію щодо предмету вивчення;
- робити пошук та аналіз різних джерел наукової інформації; самостійно опрацьовувати різні види джерел (навчальну та наукову літературу); вивчати та аналізувати передовий педагогічний досвід;
- розробляти навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в ЗЗСО, апробувати навчальну літературу, методичні розробки тощо;
- володіти вміннями планувати методичну роботу в ЗЗСО;
- поширювати та впроваджувати використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчанні;
- проводити деякі дослідження (реферування джерел, анкетування, контент-аналіз та інші) та представляти їх результати;
- формувати позитивний імідж закладу освіти;
- аналізувати педагогічні явища, процеси, факти з точки зору педагогічної діяльності в сучасних ЗЗСО;
- визначати рівень особистої професійної готовності;
- володіти вміннями оформляти зразки шкільної документації;
- володіти методами запобігання педагогічному вигоранню;
- аналізувати сучасні підходи підвищення престижу професії вчителя;
- здійснювати моніторингові дослідження якості самовдосконалення.

4. Результати навчання (компетентності)

ЗК1. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу, у процесі виявлення та оцінки педагогічних проблеми, вироблення рішень щодо їх усунення.

ЗК3. Здатність до проведення досліджень, до самостійного вивчення нових методів дослідження, провадження дослідницької та інноваційної діяльності, творчого підходу до розв'язання освітніх та наукових проблем.

ЗК4. Здатність до самостійного вивчення нових методів і форм роботи та використання новітніх педагогічних технологій у практичній діяльності, здійснення моніторингу власної педагогічної діяльності, підвищення професійної майстерності.

ЗК10. Здатність до самостійного навчання і самовдосконалення упродовж життя, проектування та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій особистісного зростання.

ФК1. Здатність оперувати сучасною термінологією, науковими поняттями, законами, концепціями, вченнями і теоріями природничих наук, фізики, хімії, біології.

ФК7. Уміння здійснювати добір методів і засобів навчання природничих наук, фізики, хімії, біології, спрямованих на розвиток здібностей учнів з урахуванням їх індивідуальних та вікових особливостей, міжособистісних взаємин школярів у групі та класі, усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань, розвитку їх позитивної самооцінки. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

ФК8. Здатність здійснювати інтеграцію змісту, форм і методів навчання природничих наук, фізики, хімії, біології для формування в учнів наукової картини світу.

ФК9. Здатність до комплексного планування, організації та здійснення процесу навчання, підготовки аналітичної звітної документації.

ФК11. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі й інформаційно-цифрові, та створювати нові електронні ресурси для забезпечення високої якості навчально-виховного процесу.

5. Результати навчання

ПРН5. Знання змісту і принципів організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти, сутності проектування навчальних програм, підручників, інформаційних і науково-методичних матеріалів із фізики, хімії, біології, інтегрованого курсу «Природничі науки».

ПРН6. Знати теорії та методики навчання природничих предметів.

ПРН7. Володіти інформаційно-комунікативними технологіями та вміти застосовувати їх у навчальному процесі з хімії, екології та природознавства для формування в учнів ключових і предметних компетентностей відповідно до вимог державного стандарту з освітньої галузі «Природознавство».

ПРН13. Здійснювати самостійну роботу для написання та оформлення рукопису наукової, науково-

методичної публікації та бути здатним працювати у групі по виконанню науково-педагогічного дослідження.

ПРН15. Мати потребу та вміння вчитися упродовж життя і самостійно вдосконалювати здобуті під час навчання професійні компетентності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	II	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	------------	-------------------	----------------	---------------------

Змістовий модуль 1. Основи методичної діяльності вчителя

Тема 1. Професійно-педагогічна діяльність учителя природничих наук у ЗЗСО. Урок як показник педагогічної майстерності учителя. Навчальні програми. Календарно-тематичне планування. Методичні рекомендації.	лекція/пр	1,2, 4, 9, 12	Тестові завдання, індив. завдання, 12 год.	7	II тиждень
Тема 2. Особливості організації методичної роботи в ЗЗСО. Нормативно-правові документи. Функції та зміст методичної роботи. Вивчення передового педагогічного досвіду.	лекція/пр	4, 5, 6, 7	Тестові завдання, індив. завдання, 11 год.	6	IV тиждень
Тема 3. Ведення	лекція/пр.	4, 5, 6, 7, 8, 9	Тестові	7	VI тиждень

вчителем шкільної документації. Розробка навчально-методичного забезпечення з використанням сучасних наукових психолого-педагогічних досягнень, інноваційних технологій.			завдання, індив. завдання, 12 год.		
Тема 4. Шкільні кабінети фізики, хімії, біології. Загальна нормативно-правова база. Документація кабінету. Техніка безпеки та охорона праці.	лекція/пр.	3	Тестові завдання, індив. завдання, 11 год.	6	VIII тиждень
Змістовий модуль 2. Основи професійної майстерності вчителя-предметника					
Тема 5. Самовиховання як фактор формування педагогічної майстерності учителя	лекція/пр.	12, 17	Тестові завдання, індив. завдання, 11 год.	7	X тиждень
Тема 6. Конфлікти в освітньому просторі.	лекція/пр.	10, 11, 15	Тестові завдання, індив. завдання, 10 год.	6	XII тиждень
Тема 7. Педагогічний такт, етика педагога та особливості його поведінки у професійних взаєминах	лекція/пр.	10, 11, 14	Тестові завдання, індив. завдання, 12 год.	6	XIV тиждень
Тема 8. Формування лідерських якостей в організатора освітнього	лекція/пр.	12, 13, 14, 17	Тестові завдання, індив. завдання, 12 год.	5	XV тиждень

простору. Професійний імідж. Майстерність публічного виступу організатора освітнього простору.					
Підсумковий контроль (залік)				50	
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p><i>Поточний контроль</i> здійснюється під час проведення лекційних, лабораторних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.</p> <p><i>Модульний контроль (сума балів за окремих змістовий модуль)</i> проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.</p> <p>Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно чи письмово подати певний матеріал.</p> <p><i>Семестровий (підсумковий) контроль</i> проводиться у формі екзамену.</p> <p>Залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни і складається із зданих залікових змістових модулів, виконаних тестових завдань, ситуаційних робіт, тематичних рефератів, передбачених робочою навчальною програмою.</p>				
Вимоги до письмової роботи	Підсумкова письмова робота виконується у формі тестових завдань з вибором правильної відповіді. Кількість тестових завдань – 25.				
Семінарські заняття	-				
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання змістових модулів. Підсумкова залікова оцінка розраховується та виставляється викладачем і оголошується студентам, як правило, на останньому лабораторному занятті.				
8. Політика курсу					
Для високої ефективності навчального процесу студент зобов'язаний: відвідувати лекції та практичні заняття відповідно до розкладу; не запізнюватися на заняття; не пропускати заняття без поважних причин; розмовляти під час занять лише за темою; використовувати мобільний телефон/планшет лише для виконання навчальної діяльності і застосування					

СЕЗН; дотримуватися правил академічної доброчесності; своєчасно і старанно виконувати домашні завдання; дотримуватись правил внутрішнього розпорядку університету; брати активну участь в обговоренні розглянутих питань, відпрацювати пропущені заняття в назначений викладачем час з дозволу деканату.

9. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про освіту». – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон “Про повну загальну середню освіту”. - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. НАКАЗ МОН "Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій" Наказ №574 від 29.04.2020 р.
4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо викладання галузі природознавства (хімії) у ЗЗСО у 2020/2021 навчальному році" Лист МОН України №1/9-430 від 11.08.2020
5. Методичні рекомендації про викладання біології у 2020/2021 навчальному році Лист МОН України №1/9-430 від 11.08.2020. - <https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-pro-vykladannya-biologiyi-u-2020-2021-navchalnomu-rotsi/>
6. Лист Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2020 р. № 1/9-430 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році» <https://www.schoollife.org.ua/shhodometodychnyh-rekomendatsij-pro-vykladannya-navchalnyh-predmetiv-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osvity-u-2020-2021-navchalnomu-rotsi/>
7. <https://www.ipro.if.ua/predmety/khimiya/index.php?r=site/index>
8. Дистанційні технології в освіті: збірник науково-методичних рекомендації щодо організації виховання, навчання та розвитку учасників освітнього процесу під час карантину / під ред. Ю. О. Бурцевої, Д. В. Малєєва. – Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2020. – 95 с. – Електрон. аналог друк. вид.
9. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в умовах дистанційного навчання / авторський колектив; за ред. Є. М. Бачинської, О. В. Матушевської. Біла Церква : КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2020. 109 с.
10. Амацьєва О., Саяпіна С. Психологія педагогічної діяльності. Курс лекцій для студентів педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів / О. Амацьєва, С. Саяпіна. - Слов'янськ : СДПУ, 2010. - С. 120- 167.
11. Барабаш Ю.Г., Позінкевич Р.О. Психолого-педагогічні основи вибору професії: Навч. посіб. - РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2003.-201 с.

Допоміжна

12. Гузій Н.В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: Монографія. - К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. -243с.
13. Завалевський Ю.І. Сучасний вчитель: вимір часу: Навчально-методичний посібник для вчителів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів. - Київ: Видавничий дім «Букрек», 2008. - 288 с.
14. Професійне становлення майбутнього вчителя: монографічний огляд / за редакцією Л.В. Кондрашової. - Кривий Ріг, 2006. - 327 с.
15. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: [навч. посіб.] / В. А. Семиченко - К. : Вища школа, 2004. - 335 с.
16. Система роботи з молодими вчителями / уряд. Ж.Сташко. — К.: Шкільний світ, 2008. - 128 с.
17. Скрипник М. Мистецтво бути педагогом : 36. тренінг.занять / М.Скрипник.- К.: Вид. дім «Шкільний світ» : Вид. Л. Галіцина, 2006. -112 с.

Викладач _____ Мідак Л.Я.